

Trafikplan

Robertsfors Kommun 2017 - 2020

Innehåll

1	NULÄGESBESKRIVNING	1
1.1	KOLLEKTIVTRAFIKENS ORGANISATION I LÄNET	1
1.2	BEFOLKNING OCH RESANDEUNDERLAG	1
2	TRAFIKUTBUD	3
2.1	TRAFIKNÄT	3
2.2	RINGBILSTRAFIK	5
2.3	SKOLSKJUTSAR	6
2.4	FÄRDTJÄNST/RIKSFÄRDTJÄNST	7
3	MÅL	8
3.1	AALBORG-ÅTAGANDENA	9
3.2	CEMR-DEKLARATIONEN FÖR JÄMSTÄLLDHET	9
4	ÅTGÄRDER	9
4.1	AALBORG- ÅTAGANDENA	9
4.2	CEMR-DEKLARATIONEN FÖR JÄMSTÄLLDHET	9
4.3	ÖVRIGA ÅTGÄRDER	10
4.4	BESTÄLLNING AV TRAFIK DEC 2017- DEC 2018	10

1 NULÄGESBESKRIVNING

1.1 Kollektivtrafikens organisation i länet

En ny kollektivtrafiklag trädde i kraft 1 januari 2012 som innebär att det ska finnas en kollektivtrafikansvarig myndighet i varje län. Kommunerna och landstinget har ett gemensamt ansvar att bestämma hur den regionala kollektivtrafiken ska organiseras. I samband med detta har Regionförbundet Västerbottens län utsetts till regional kollektivtrafikmyndighet. Den nya regionala kollektivtrafikmyndigheten ersätter begreppen trafikhuvudman och länstrafikansvarig i alla de lagar där begreppen förekommer. Regionförbundet äger även Länstrafiken i Västerbotten AB som i sin tur äger en fjärdedel av Norrtåg AB, delar av Bussgods samt aktier i Samtrafiken AB.

Kollektivtrafikmyndigheten har det totala ansvaret för kollektivtrafiken i länet som innefattar tätortstrafik, inomkommunal trafik, stomlinjetrafik (trafik som går mellan kommunerna i länet samt till angränsande län), annan särskild kollektivtrafik samt regional tågtrafik. Region Västerbotten får med den nya myndigheten det ekonomiska och juridiska ansvaret och baserat på ett trafikförsörjningsprogram fattas beslut om trafikplikt. Programmet beskriver vision, mål och åtgärder för länets kollektivtrafik, samt ligger till grund för beslut om trafikplikt.

Länstrafiken, som bolag, ägs av Region Västerbotten och finns kvar i Lycksele. Bolaget upphandlar kollektivtrafik på uppdrag av myndigheten, utifrån de beslut om trafikplikt som fattats. Bolaget svarar för att kollektivtrafiken bedrivs enligt avtal samt informerar om och marknadsför trafiken. Länstrafiken får därmed ett tydligare uppdrag som genomförare av trafiken jämfört med tidigare.

Respektive kommun ansvarar för trafikplanering samt beställning av den inomkommunala trafiken som för Robertsfors kommun i huvudsak består av skolskjutsar i linjetrafik. Landstinget ansvarar för trafikplanering och beställning av länets stomlinjer.

1.2 Befolkning och resandeunderlag

Robertsfors kommun är per definition en landsbygdskommun. Drygt 30 procent av kommunens invånare bor i centralorten Robertsfors, cirka 10 procent i tätorten Ånäset och 10 procent i tätorten Bygdeå. Med andra ord bor 50 procent av befolkningen i mindre byar runt om i kommunen. Robertsfors kommun ligger mellan två städer, Skellefteå och Umeå, och många arbetspendlar till dessa orter. E 4 som är Sveriges näst längsta väg löper genom kommunen och de flesta utnyttjar dess stomlinjetrafik till arbetspendlingen. Stomlinjetrafiken används även för skolskjutsar, inte minst när det gäller gymnasieelever som i allt större utsträckning börjat studera utanför kommunen. Eftersom kommunen är väldigt spridd befolkad

och många bor långt från E4:an försvårar det planeringen av kollektivtrafiken inom kommunen. I dag består den inomkommunala kollektivtrafiken mest av skolskjutsar och det som skulle kunna utvecklas är matartrafiken till E4:an och till stomlinjetrafiken. Det finns dock sällan tillräckligt med passagerarunderlag från småorter för att en kollektivtrafiklinje skulle kunna startas. Det finns pendlarparkeringar i Sikeå, Bygdeå, Djäkneboda och Ånäset och de används flitigt av pendlarna. År 2012 byggdes en cykelväg mellan Robertsfors och Sikeå E4:an.

Sedan 1990 har befolkningen i Robertsfors kommun minskat med drygt 14,5 %, sett för de tio sista åren har befolkningen minskat med ca 5 %. 2015 och 2016 har befolkningen ökat och invånarantalet låg den 1 november 2016 på 6797 invånare (Plan och budgetdokument 2017). Antalet förvärvsarbetande som bor i kommunen och pendlade till andra kommuner var ca 1200 stycken år 2015. De flesta pendlar till Umeå och trenden generellt är att gruppen växer. Andra stora gruppen av pendlare består av de som pendlar till Skellefteå och även den gruppen ökar (www.scb.se).

Utpendlingen visar på en uppgående trend sedan år 2009 och även inpendlingen har haft en uppgående trend. Den största inpendlingen sker från Umeå kommun (www.scb.se).

Utpendling till	2009	2010	2011	2012	2013
Umeå	854	856	879	839	887
Skellefteå	235	240	245	252	276
Stockholm	17	16	19	14	14
Vindeln	11	15	10	10	11
Vännäs	10	8	8	7	9
Nordmaling	6	6	6	9	5
Storuman	1	3	2	2	2
Luleå	3	5	7	5	7
Övriga	65	62	62	68	79
Totalt	1202	1211	1238	1206	1290

Inpendling från	2009	2010	2011	2012	2013
Umeå	205	200	232	214	221
Skellefteå	107	108	109	125	106
Vindeln	5	4	5	6	4
Vännäs	5	3	6	8	7
Örnsköldsvik	3	4	0	0	0
Stockholm	1	1	1	5	1
Sundsvall	0	2	1	2	2
Övriga	21	24	28	39	41
Totalt	347	346	382	399	382

Förutom arbetspendlingen sker även en hel del resor av elever till och från skolan med kollektivtrafiken, både inom och utom kommunen.

I kommunen finns idag två skolor omfattande år F-6 (Nybyskolan och Bygdeå, 2 skolor omfattande F-3 (Djäkneboda och Åkullsjön). Det finns en skola med F-9 klasser (Tundalsskolan i Robertsfors). I Robertsfors finns också lärcentrum med vuxenutbildning.

Upptagningsområden :

Tundalsskolan F-6   Ultervattnet, Buafors, Sikeå, Rickleå, centrala Robertsfors, Nya Storbäcken, Gamla Storbäcken och Ö Sjulsmark.

Tundalsskolan 7-9   Tundalsskolan är enda 7-9 skola i kommunen.

Bygdeå F-6   Näs, Bygdeåområdet, Fällfors, elever åk 4-6 från Djäknebodaområdet (se upptagningsområde nedan) Risbäck, Nya Ånäset, V Sjulsmark.

Nybyskolan F-6   Kålaboda, Brände, Ånäsetområdet, Gumboda, Klintsjön, Flarkenområdet.

Djäkneboda F-3   Djäkneboda, Bölesbäck, Södra och norra Norum, Norra Sandåsen, Gryssjön, Gräsnäs

Åkullsjön F-3   Åkullsjöområdet, Ytterklinten, Ytterklintfäboda, Överklintenområdet, Korssjön.

I maj 2017 finns ca 920 elever (F-9) i grundskolan. Av dessa är ungefär 350 elever berättigade till skolskjuts.

Dagpendlingen av gymnasieelever till skolor i annan kommun ser under vårterminen 2017 ut som följer:

Ånäset –Robertsfors-Bygdeå-Umeå 133

Ånäset-Vännäs 1

Robertsfors-Bygdeå-Vännäs 3

Robertsfors-Ånäset-Skellefteå 15

2 TRAFIKUTBUD

2.1 Trafiknät

Kartan visar aktuella linjenätet i Robertsfors kommun förutom linje 21 som passerar Åkullsjön på väg från Skellefteå mot Umeå via Burträsk.

Robertsfors kommun ansvarar/betalar för linjerna 117, 136, 138, 139, 140, 141, 143 och 171 till kommungränsen. I nuläge sker ingen samordning mellan skolskjutsar och färdtjänst.

Landstinget ansvarar för trafikplanering och beställning av länets stomlinjer. Stomlinjer som går genom kommunen:

- Linje 12 Umeå-Skellefteå
- Linje 17 Umeå-Robertsfors-Ånäset
- Linje 20 Umeå-Luleå-Haparanda/Torneå
- Linje 21 Skellefteå-Burträsk-Umeå
- Linje 100 Umeå-Luleå-Haparanda

Kostnaderna för den inomkommunala kollektivtrafiken, inklusive infrastruktur, uppgick 2016 till 5 049 419 kr.

2.2 Ringbilstrafik

Ringbilarna finns till för att skapa serviceresor från byarna till centralorten samt anslutning till linjer för vidare transport till och från exempelvis Umeå och Skellefteå. Trafiken beställs senast dagen före hos Reseservice och biljettbestämmelserna är desamma som på vanlig linjetrafik.

Omfattning en mellan 20151216-20161231 var **23** beställningar (med 30 passagerare) till en kostnad av **11 706** kr netto. De linjer som har nyttjats under perioden är R618 och R632. Omfattningen har minskat mycket de senaste åren. 2012 genomfördes 554 beställningar till en kostnad av 153 121 kr netto och 2013 genomfördes 420 beställningar till en kostnad av 122 730 kr. Ofta är det en och samma person som är duktig på att nyttja ringbilarna vilket kan förklara de stora skillnaderna från ett år till ett annat.

Linje R614	Klankliden-Mårsmarken- Pellboda-Gammelbyn-Flarken-Ånäset
Linje R615	Gulltjärn- Storrödningsberg- Äglund- N Stortjärn-Åkullsjön
Linje R616	Fällfors-Ytteråkulla-Västervik-Bygdeå
Linje R617	Bobacken-Nyvik-Norum-Ratu-Djäkneboda-Ratan-Bygdeå
Linje R618	Sävar busstation (ICA) –Djäkneboda E4-Bygdeå-Sikeå E4-Robertsfors-Ånäset
Linje R619	Storbäcken-Ytterklinten-Ytterklintfäboda-Robertsfors
Linje R620	Klintsjön-Gumboda-Strandfors-Ånäset
Linje R621	Gamla och Yttre Storbäcken – Laxbacken – Robertsfors
Linje R622	Korssjön- Brattliden-Smårödningen-Hemmyrmarken-Överklinten
Linje R623	Inre Ultervattnet-Buafors-Robertsfors
Linje R624	Åkullsjön –Hägnäs- Västra Sjulsmark-Umeå
Linje R625	Gunsmark-Grimsmark-Skäran-Hertsånger- Ånäset
Linje R632	Kålaboda-V/Ö Brände-Estersmark-Ånäset

2.3 Skolskjutsar

Skolskjuts anordnas i anslutning till skolans ramtider (ramtid avser den tidpunkt då skoldagen normalt börjar respektive slutar.)

Med skolväg avses:

- den kortaste användbara vägen från bostaden till den skola som eleven hänvisas till, eller
- den kortaste vägen från bostaden till påstigningsplats för skolskjuts.

Elev i **förskoleklass och grundskola** är berättigad till skolskjuts enligt följande:

Elev i förskoleklass	mer än 2 km väg till skolan
Elev år 1-3	mer än 2 km väg till skolan
Elev år 4-6	mer än 2 km väg till skolan
Elev år 7-9	mer än 3 km väg till skolan

Elev är berättigad till *skolskjuts mellan bostaden och påstigningsplatsen* om avståndet mellan elevens bostad och påstigningsplats för buss eller taxi:

överstiger 2 km för elev i förskoleklass

överstiger 2 km för elev år 1-3

överstiger 2 km för elev år 4-6

överstiger 3 km för elev år 7-9

Principen är att skolskjutsberättigade elever erhåller skolbil de tider då linjetrafik inte går samt att elever i år F-6 boende efter E4 får taxiskjuts trots att buss passerar, på grund av trafikfarlig väg.

Principen för taxi till **särskolan** i Umeå är att eleverna samlastas i den omfattning som är möjlig utifrån var eleverna bor, start och sluttider samt till viss del grad av handikapp. För de elever som det är möjligt för prövas även transport med buss i linjetrafik. Särskoleelever med behov av taxiskolskjuts till kommunens egna skolor finns också.

För att elev i **gymnasieskolan** ska vara resetilläggsberättigad gäller:

- att eleven ej har fyllt 20 år – resetillägg utgår t o m vårterminen det år eleven fyller 20 år
- att kursens längd omfattar minst 8 veckor
- att avståndet mellan skola och bostad är minst 6 km, gång- och cykelvägar ska beaktas
- att elev som går i kommunens gymnasieskola och har 4 km eller längre till hållplats för kollektiv trafiklinje erbjuds skolskjuts fram till närmaste hållplats.

Resetillägg utgår i form av bussbiljett, skolskjuts och/eller kontantersättning. Kontant ersättning utgår i följande fall:

- när kollektivtrafik saknas helt är ersättningen maximerad till månadsbiljettpriset som följer länstrafikens taxa (för km-avstånd 16-22 km)
- elev som har ett gångavstånd längre än 4 km/enkel väg till hållplats för kollektiv trafiklinje.

Kostnader för skolskjutsar

Kommunens skolskjutsar sköts både genom att elever åker med Länstrafikens bussar och genom att elever åker taxi i vilka fall kommunen har avtal med privata trafikutövare.

Egna skolskjutskostnader gällande F-klass, grundskola, gymnasieskola (2016):

Taxiskjutsar	7 352 159 kr
Andra uppdrag (bad, studiebesök, friluftsdagar)	12 909 kr
Taxiskjutsar särskolan	425 141 kr

Kostnader (netto) för köp av Länstrafikens skolkort (2016):

Grundskolan (F-9)	1 445 117 kr
Gymnasiet	1 111 622 kr
Totalt	2 556 739 kr

Avtalsparter och avtalstid

Robertsfors taxisamordning AB (skolskjutsar, särskoleskjutsar).

Avtalstid: 2016-01-01 – 2018-12-31. Första förlängningsperiod löper som längst till 2019-07-01.

2.4 Färdtjänst/Riksfärdtjänst

Enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-11-26 § 61 är kommunstyrelsen ansvarig nämnd för färdtjänst och riksfärdtjänst, medan samhällsbyggnadskontoret ansvarar för utredning och beslut.

Kommunal färdtjänst

Kommunal färdtjänst regleras i Lag om färdtjänst 1997:736.

Färdtjänst är en kompletterande kollektiv trafikform, som efter behovsprövning får användas av personer som på grund av funktionsnedsättning, som inte endast är kortvarig, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. För barn och ungdomar görs samma bedömning som för vuxna personer.

Färdtjänst kan endast beviljas av den kommun där man är folkbokförd. Vid bedömning av färdtjänst är det den sökandes funktionshinder som är avgörande, inte dåliga förbindelser, långt till busshållplats m.m. Avsaknad av allmänna kommunikationer är enligt lagens förarbeten ingen grund för att bevilja tillstånd till färdtjänst. Funktionshindret ska bestå i minst 6 månader för att färdtjänst ska beviljas.

Omfattning

År 2016 utfördes det totalt ca **7962** enkelresor med färdtjänsten, detta inkluderar resor med specialfordon. Antal beviljade färdtjänstillstånd: **336**. Total kostnad: **1 731 227 kr**

Avtalsparter och avtalstid

Björkstadens beställningscentral AB.
Avtalstiden är: 2016-01-01–2020-12.

Riksfärdtjänst

Riksfärdtjänstens insats regleras enligt Lag om riksfärdtjänst SFS 1997:735. Riksfärdtjänsten riktar sig till personer som på grund av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.

Omfattning

Med riksfärdtjänst utfördes under 2016 totalt **690** resor. Antal personer som beviljats riksfärdtjänst är totalt **83** personer. Total kostnad: **761 444 kr**.

Avtalsparter och avtalstid

Avtal för resor med riksfärdtjänst har träffats med Riksfärdtjänsten Sverige AB, som ombesörjer alla typer av resor. Avtalet gäller tills vidare med 6 månaders uppsägningstid. Robertsfors kommun genomför för närvarande en ny upphandling för riksfärdtjänst.

3 MÅL

Robertsfors kommuns verksamhet styrs av två horisontella hänsyn – hållbar utveckling och jämställdhet - som är koncernövergripande vilket innebär att samtliga nämnder och styrelse har att beakta dessa i sitt arbete (Plan- och budgetdokument 2017).

En väl fungerande kollektivtrafik är en bidragande faktor för att nå ett hållbart och jämställt samhälle. Genom att kommunen har antagit Aalborg-antagandena för en hållbar utveckling samt undertecknat CEMR -deklarationen för jämställdhet tydliggörs kommunens prioriteringar.

Det finns även strategiska mål i kommunen där bra trafikplanering utgör en stor del av flera punkter. För att Robertsfors ska nå sitt mål att bli Sveriges bästa kommun och att kommunen ska öka sin befolkning till 7500 invånare år 2020 krävs även satsningar på kollektivtrafiken inte minst när det gäller att vara en attraktiv kommun för både boende och företagande. Tät och snabb kollektivtrafik kan bidra till en positiv befolkningsutveckling.

Det finns vissa målkonflikter som handlar till exempel om miljömål som måste tas i jämförelse med budgetmål.

3.1 Aalborg-åtagandena

Aalborg-åtagandena består av 10 teman varav tema 6 "Bättre framkomlighet, mindre trafik" omfattar kollektivtrafiken. Temat bryts ner i följande prioriteringar för trafiken:

6.2 Öka andelen resor som sker med kollektivtrafik, till fots eller med cykel

6.3 Uppmuntra övergången till fordon med låga utsläpp

3.2 CEMR-deklarationen för jämställdhet

I deklarationen omfattar artikel 26 "Rörlighet och transport" trafikfrågor.

4 ÅTGÄRDER

Robertsfors kommun har inte som avsikt att begränsa biltrafiken för att främja kollektivtrafiken (kan göras t ex genom p-avgift), utan åtgärder som görs handlar om att förbättra förutsättningarna för linjetrafiken så att den i så stor utsträckning som möjligt motsvarar alla invånares behov och behoven hos dem som är anställda i kommunen.

4.1 Aalborg- åtagandena

Följande prioriteringar gjordes av Kommunfullmäktige 2014 (Plan- och budgetdokument 2013):

6.2 Öka andelen resor som sker med kollektivtrafik, till fots eller med cykel

Robertsfors kommun ska aktivt arbeta för att upprätthålla och utveckla goda bussförbindelser mellan kommunen och Umeå respektive Skellefteå i syfte till förbättrade pendlingsmöjligheter.

Robertsfors kommun ska verka för byggandet av Norrbotniabanan på/i olika nivåer och sammanhang.

6.3 Uppmuntra övergången till fordon med låga utsläpp

Fordon inom Robertsfors kommuns egna verksamhet ska vara så kallade miljöbilar. Fordonen som drivs av förnyelsebar energi ska väljas i första hand, i andra hand skall alternativ som klassas som "miljöbilar" väljas. Fordon som drivs med traditionellt bränsle är det sista alternativ som skall övervägas.

4.2 CEMR-deklarationen för jämställdhet

Följande prioriteringar gjordes av Kommunfullmäktige 2014 (Plan- och budgetdokument 2013):

Artikel 26: Rörlighet och transport

Robertsfors kommun ska aktivt arbeta för att upprätthålla och utveckla goda bussförbindelser mellan kommunen och Umeå respektive Skellefteå i syfte att nå förbättrade pendlingsmöjligheter. Här ska såväl mäns som kvinnors olika behov beaktas.

Robertsfors kommun ska verka för byggandet av Norrbotniabanan på/i olika nivåer och sammanhang.

Robertsfors kommun ska aktivt arbeta för en utbyggd E4:a hela vägen mellan Umeå-Skellefteå.

4.3 Övriga åtgärder

För att utveckla kollektivtrafiken i syfte att nå målsättningen att vara Sveriges bästa kommun 2020 planeras följande åtgärder under 2017-2020:

- Matartrafiken till E4:an och stomlinjerna ska ses över i syfte att förbättra pendlingsmöjligheterna.
- Under 2018 undersöks möjligheterna till att ändra linje 143:s start- och slutstation till Södra Norum för att öka möjligheten till kollektivt resande inom kommunen.
- En brukarundersökning ska genomföras bland kollektivtrafikresenärerna för att få ett underlag på vad som fungerar bra idag respektive vad som kan förbättras.
- Vid framtagande av en ny översiktsplan för kommunen ska kollektivtrafiken vara ett tydligt perspektiv.
- En plan för underhållsbehov av hållplatser ska tas fram.

4.4 Beställning av trafik dec 2017- dec 2018

I dagsläget finns inga planerade förändringar i linjetrafiken utan linjerna kommer att beställas som föregående år.